

สัญญาเลขที่ RDG520O0005

โครงการพัฒนาระบบบริหารจัดการขยะชุมชนแบบมีส่วนร่วม อำเภอแม่สะเรียง จังหวัด

แม่ฮ่องสอน

ภายใต้ความร่วมมือระหว่าง อำเภอแม่สะเรียง เทศบาลตำบลแม่สะเรียง องค์การบริหาร
ส่วนตำบลแม่สะเรียง องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ออง องค์การบริหารส่วนตำบลแม่วาม
นักวิจัย และชุมชน

รายงานในช่วงตั้งแต่วันที่ 15 มกราคม 2552 ถึงวันที่ 14 มกราคม 2553

ชื่อหัวหน้าโครงการ: ผู้ช่วยศาสตราจารย์เสริมสุข บัวเจริญ

หน่วยงาน: คณะวิศวกรรมศาสตร์ - คณะวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีการเกษตร

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เขตพื้นที่ภาคพายัพ เชียงใหม่

วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. ศึกษาสภาพที่เป็นจริงของระบบการจัดการขยะชุมชนของอำเภอแม่สะเรียง
2. ปลูกฝังจิตสำนึกให้กับชุมชนในการลดขยะจากครัวเรือน รวมถึงสถานที่ต่างๆของอำเภอแม่สะเรียง
3. การนำเสนอแผนกลยุทธ์เพื่อพัฒนาสู่การปฏิบัติในการจัดการขยะชุมชนแบบมีส่วนร่วม
4. สร้างนวัตกรรมสิ่งประดิษฐ์ในการบริหารจัดการขยะเพื่อชุมชน
5. ประเมินผลการมีส่วนร่วมในการนำเสนอแผนกลยุทธ์สู่การปฏิบัติในการบริหารจัดการขยะชุมชนประกอบด้วย
 - 5.1 การนำเสนอแผนกลยุทธ์สู่การปฏิบัติของอำเภอแม่สะเรียง
 - 5.2 ประสิทธิภาพของนวัตกรรมและสิ่งประดิษฐ์ในการบริหารจัดการขยะชุมชน
 - 5.3 การมีส่วนร่วมในการนำเสนอแผนกลยุทธ์สู่การปฏิบัติของอำเภอแม่สะเรียง

รายละเอียดผลการดำเนินงานของโครงการตามแผนงานโดยสรุป

กิจกรรมภายใต้งานวิจัยในช่วงระหว่างเดือนมกราคม2552 –มกราคม 2553

กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	ผลการดำเนินงาน	หมายเหตุ
1.วิเคราะห์ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการบริหารจัดการขยะชุมชนแบบมีส่วนร่วม อำเภอแม่สะเรียง	สถานภาพการดำเนินงานการบริหารจัดการขยะมูลฝอยภาพรวม สถานการณ์การบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลแม่สะเรียง องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สะเรียง องค์การบริหารส่วนตำบลแม่คง และองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ยวม	ได้ข้อมูล ผลการวิเคราะห์ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการบริหารจัดการขยะชุมชนแบบมีส่วนร่วม อำเภอแม่สะเรียงจากการประชุมโดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)	
2. การศึกษาสภาพที่เป็นจริงและสำรวจความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการขยะชุมชน	-ข้อมูลพื้นฐานของประชาชนเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยครัวเรือน -สภาพปัญหาในการกำจัดขยะมูลฝอยของประชาชนในครัวเรือน -การปฏิบัติเกี่ยวกับการกำจัดขยะมูลฝอยของประชาชน -รูปแบบวิธีการจัดการขยะมูลฝอยภายในครัวเรือนของประชาชน	-ประชาชนส่วนใหญ่มี ความรู้ความเข้าใจคิดเป็นค่าร้อยละมากกว่าร้อยละ 90 -ปัญหาจากเทศบาล ประชาชนและชุมชนส่วนใหญ่มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง และประชาชนตอบคำถามความรู้เกี่ยวกับการกำจัดขยะมูลฝอยพบว่า มีบางส่วนที่ตอบคำถามยังไม่ถูกต้อง -ส่วนใหญ่ไม่มีการปฏิบัติเกี่ยวกับการทิ้งลงถังขยะที่เทศบาลจัดไว้ให้ การมีส่วนร่วมในการกำจัดขยะในชุมชนโดยการทิ้งขยะให้เป็นที่ เป็นทาง -ส่วนใหญ่มีวิธีการจัดการขยะมูลฝอยภายในครัวเรือนเป็นบางครั้งทุกครั้งที่มิขยะเปียกขยะแห้งในบ้านจะรวมกันทิ้งในถังขยะใบเดียวกัน	

กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	ผลการดำเนินงาน	หมายเหตุ
3.การจัดทำแผนกลยุทธ์การบริหารจัดการขยะชุมชนแบบมีส่วนร่วมของอำเภอแม่สะเรียง	แผนกลยุทธ์การบริหารจัดการขยะชุมชนแบบมีส่วนร่วมของอำเภอแม่สะเรียง	เทศบาลตำบลแม่สะเรียง องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สะเรียง องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ขวม ได้นำวิธีการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์มาใช้ในการบริหารจัดการและสามารถพัฒนาจนประสบความสำเร็จในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งแวกดล้อมได้ ผลการวิจัยสรุปได้เป็นแนวทาง กลยุทธ์การดำเนินงานการบริหารจัดการขยะมูลฝอย ได้ดังนี้ 1.การกำหนดกลยุทธ์ที่สอดคล้องกับพันธกิจและเป้าหมายคือ 1) การลดปริมาณขยะมูลฝอยชุมชนด้วยกระบวนการต่างๆ 2) เพิ่มประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและแหล่งกำเนิดขยะมูลฝอยขนาดใหญ่ 3) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย 2. การกำหนดแผนปฏิบัติการที่สอดคล้องกับกลยุทธ์ โดยมีแผนงานหรือโครงการและกิจกรรมตามกลยุทธ์ดังนี้ วิสัยทัศน์ : แม่สะเรียงสวยด้วยมือเรา ประเด็นยุทธศาสตร์ 1 การลดปริมาณขยะมูลฝอยชุมชนด้วยกระบวนการต่างๆ ประเด็นยุทธศาสตร์ 2 เพิ่มประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และแหล่งกำเนิดขยะมูลฝอยขนาดใหญ่ ประเด็นยุทธศาสตร์ 3 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย	

กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	ผลการดำเนินงาน	หมายเหตุ
4. การนำแผนกลยุทธ์การบริหารจัดการขยะชุมชนแบบมีส่วนร่วมสู่การปฏิบัติ	การนำแผนกลยุทธ์สู่การปฏิบัติโดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของอำเภอแม่สะเรียง และได้กำหนดผู้รับผิดชอบดำเนินโครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานได้ดำเนินการตามโครงการ/กิจกรรม ที่ได้รับมอบหมาย ดังนี้ 1. โครงการรณรงค์และเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจกับกระบวนการแยกขยะกับชุมชน 2. โครงการจัดตั้งศูนย์รีไซเคิลและธนาคารขยะชุมชน 3. โครงการสนับสนุนและจัดกิจกรรมคัดแยกขยะมูลฝอยจากแหล่งกำเนิด 4. โครงการก่อสร้างศูนย์การเรียนรู้และจัดการขยะชุมชน 5. โครงการก่อสร้างนวัตกรรมการจัดการขยะ สิ่งประดิษฐ์ สื่อ สิ่งพิมพ์และโปสเตอร์ในการจัดการขยะชุมชน 6. โครงการเสริมสร้างทัศนคติที่ดีและส่งเสริมการคัดแยกขยะ 7. โครงการอบรมและสาธิตการจัดการขยะมูลฝอยโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน	
5. การประเมินผลการบริหารจัดการขยะชุมชนแบบมีส่วนร่วม อำเภอแม่สะเรียง	ผลการบริหารจัดการขยะชุมชนแบบมีส่วนร่วม อำเภอแม่สะเรียง	-แผนกลยุทธ์สู่การปฏิบัติในการจัดการขยะชุมชน อำเภอแม่สะเรียง โครงการและแผนงานภายใต้แผนกลยุทธ์บรรลุตามเป้าหมาย ยกเว้น โครงการจัดตั้งศูนย์รีไซเคิลและธนาคารขยะชุมชน และโครงการก่อสร้างศูนย์การเรียนรู้และจัดการขยะชุมชน ยังไม่แล้วเสร็จเนื่องจากมีบางกิจกรรมไม่สามารถดำเนินการได้ - ผลการประเมินการมีส่วนร่วมในการนำแผนกลยุทธ์สู่การปฏิบัติของการจัดการขยะชุมชน อำเภอแม่สะเรียง จากการศึกษาพบว่า คณะกรรมการชุมชนเทศบาลตำบล/องค์การบริหาร	

กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	ผลการดำเนินงาน	หมายเหตุ
6.การทบทวนแผนกลยุทธ์การบริหารจัดการขยะชุมชนแบบมีส่วนร่วมโดยการบูรณาการของหน่วยงานท้องถิ่น อำเภอแม่สะเรียงจังหวัดแม่ฮ่องสอน	แผนกลยุทธ์การบริหารจัดการขยะชุมชนแบบมีส่วนร่วมโดยการบูรณาการของหน่วยงานท้องถิ่น อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ที่ถูกปรับปรุง	ส่วนตำบล ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมเป็นบางส่วนในการนำแผนกลยุทธ์สู่การปฏิบัติของการจัดการขยะชุมชน คิดเป็นร้อยละ 73.97 รongลงมามีส่วนร่วมทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 21.92 และไม่ได้มีส่วนร่วม คิดเป็นร้อยละ 4.11 ตามลำดับ -ประสิทธิภาพของนวัตกรรมและสิ่งประดิษฐ์ในการจัดการขยะชุมชนอำเภอแม่สะเรียง 1. เตาเผาขยะแห้งชุมชน เตาเผาขยะแห้งชุมชนที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมขนาด 400 ลิตร เป็นเตาที่ทำจากถังน้ำมัน ขนาด 200 ลิตร ก้นเปิดให้อากาศไหลเข้าผ่านไส้เตาที่สร้างให้เป็นโครงให้อากาศไหลเข้าตรงกลางก้นเตาเพื่อการเผาไหม้ที่สมบูรณ์ สามารถเผาเศษขยะแห้งประเภทกิ่งไม้ กระดาษ ใบไม้ พลาสติกที่ใช้งานไม่ได้ ชาวบ้านสนใจเป็นจำนวนมาก 2. ถังทำปุ๋ยหมักแบบเติมอากาศ ถังทำปุ๋ยหมักจากเศษขยะเปียกเดิมอากาศ ขนาด 60 ลิตร สามารถผลิตปุ๋ยหมักโดยใช้เวลา 15 – 30 วัน ซึ่งได้รับความสนใจจากชุมชนในการนำไปใช้ -ผลการวิเคราะห์และการปรับปรุงแผนกลยุทธ์การบริหารจัดการขยะชุมชนแบบมีส่วนร่วมเพื่อนำไปปฏิบัติ และได้กำหนดแนวทางการเพิ่มสมรรถภาพในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลของอำเภอแม่สะเรียง	

กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	ผลการดำเนินงาน	หมายเหตุ
		สมรรถนะที่ 1 วางแผนการจัดการขยะมูลฝอยด้วยการจัดให้มีแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยระดับเทศบาล/ระดับองค์การบริหารส่วนตำบล สมรรถนะที่ 2 ลดปริมาณขยะมูลฝอยด้วยการจัดให้มีการดำเนินกิจกรรมลด คัดแยกและนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ในรูปแบบ 1 เทศบาล/องค์การบริหารส่วนตำบล 1 รีไซเคิล สมรรถนะที่ 3 เพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการเก็บขนขยะมูลฝอยให้ครอบคลุมพื้นที่บริการ สมรรถนะที่ 4 แก้ไขปัญหาการกำจัดขยะมูลฝอย โดยการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในลักษณะรวมศูนย์ หรือมีการใช้บริการสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยร่วมกันกับ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ใกล้เคียง สมรรถนะที่ 5 ประสิทธิภาพในการกำจัดขยะมูลฝอย สมรรถนะที่ 6 เพิ่มรายได้จากการบริหารจัดการขยะมูลฝอย	

ลงนาม

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เสริมสุข บัวเจริญ)

หัวหน้าโครงการ